

ЗАВДАННЯ

з гармонії для студентів

I курсу диригентсько-хорового факультету

2-й семестр (2019-20 н.р.)

на період карантину 12.03.2020 – 03.04.2020 р

18/03/2020 *Мажоро-мінорні системи*

В процесі розвитку ладового мислення мажор та мінор завжди взаємодіяли, збагачувались та ускладнювались шляхом проникнення характерних акордів одного ладу в інший. Такі ускладнення утворили **мажоро-мінорні системи** (лади отримали назви мажоро-мінору, або міноро-мажору – за переважанням відповідної тоніки [Т, t]). Таких систем є кілька: за класифікацією «Бригадного» підручника (с. 374):

- однойменна мажоро-мінорна система;
- паралельна мажоро-мінорна система;

У Бершадській знаходимо визначення «об'єднаної мажоро-мінорної системи» (с. 107). Деякі підручники пропонують ще «однотерцеву мажоро-мінорну систему» (Степанов, с. 233).

Однойменна мажоро-мінорна система охоплює акорди однойменних тональностей, є сильноцентралізованою (Т-t) та зберігає основні функційні зв'язки.

Одним із засобів розширення діатонічної системи стала поява в *гармонічному мажорі* мінорної субдомінанти (s), властивій мінору. Внаслідок тісних функційних зв'язків s була поступово оточена рештою

акордів s-групи мінору:

Значно пізніше до мажору просочується ще один, властивий однойменному *натуральному мінору*, акорд – його мінорна домінанта (d), яка також, як і s, була поступово оточена акордами домінантової групи

однойменного *натурального мінору*:

Один із прикладів застосування в художній практиці: (зіграти та

733 Allegretto
Э. Григ, „В горах Норвегии“, оп. 61 № 6

виконати аналіз)

Цей масив акордів **s** та **d** застосовується в мажорі в таких функційних значеннях, як і в однойменному мінорі.

Подібне явище можна спостерігати в ускладненні та збагаченні мінору акордами однойменного мажору. Мажорна домінанта подібним чином була оточена акордами своєї функційної групи:

735 C-dur c-moll

а згодом і мажорна субдомінанта привела до розширення субдомінантової групи:

737 c-moll

З'єднання двох систем в єдину може мати наступний вигляд:

Слід зазначити, що попри всі ускладнення мажора та мінора, переважаюче значення однієї із тонік (Т або t) дає підстави визначати конкретну систему як мажоро-мінорну або міноро-мажорну.

Досить часто акорди мажоро-мінора застосовуються при посередництві своїх побічних доміант (D→). Пропонований приклад слід зіграти, проаналізувати і використати як вправу з гармонії:

741

Домашнє завдання:

1. Зробити письмовий потактовий гармонічний аналіз одного із творів на вибір: «Приют» або «Двойник» або «Песнь моя» Ф. Шуберта; або Е. Гріг – Ліричні п'єси. Додому; або В. А. Моцарт Симфонія Es, ч.2
2. Придумати та записати 8-тактовий період із застосуванням засобів мажоро-мінору та позначенням функцій.
3. Роботи підписати (прізвище, дата) і відправити знімок на вказаний e-mail: romanko.volodymyr@gmail.com

Завдання на тиждень 18-25.03.2020 р.